

АНАЛІЗ СТАТИСТИЧНИХ ДАНИХ ПРИРОДНОГО ВІДТВОРЕННЯ НАСЕЛЕННЯ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Проаналізовано статистичні дані природного руху населення в динаміці по роках та в розрізі адміністративних районів Закарпатської області. Виявлено чинники, що впливають на зміну чисельності населення в області та охарактеризовано процеси народжуваності, смертності та природного приросту.

Ключові слова: природний рух, чисельність населення, природний приріст.

Постановка проблеми. Невід'ємною ознакою існування народонаселення як самовідтворювального соціуму є рух населення. Динаміка чисельності населення висвітлює в кількісній формі дію всіх економічних, соціальних і культурних факторів, що визначають розвиток людства. Аналізуючи демографічні процеси на різних територіальних рівнях формується науково обґрунтована демографічна політика, як частина національної соціальної й економічної політики. Саме за результатами таких досліджень виявляються позитивні та негативні тенденції, що впливають на кількісний склад населення, а в подальшому приймаються відповідні рішення на загальнодержавному та регіональному рівнях по даних питаннях.

Аналіз останніх публікацій. Населення є об'єктом дослідження багатьох вчених демографів, етнографів, географів, істориків, економістів. По даній тематиці в науковій періодиці в останні роки є публікації та праці таких науковців, як Анісімова Г. М., Гудзеляк І.І., Дністрянський М.С., Заставний Ф.Д.; Поп С.С., Стеценко С.Г. та інші. [1,2,3,7]

У даній статті, використовуючи методи збору інформації, порівняльного, статистичного аналізу, досліджуються питання природного руху населення області. Зокрема проаналізовано динаміку зміни чисельності населення за рахунок показників народжуваності, смертності та природного приросту в цілому по області та по окремих

адміністративних районах, піднімається питання вирішення демографічних проблем Закарпаття.

Виклад основного матеріалу.

Закарпаття – наймолодша область України, як окремо адміністративно-територіальна одиниця перебуває у складі України з 22 січня 1946р.

Її територія становить 12,8 тис.км/кв, близько 80% з неї - гірська.

За адміністративним устроєм Закарпаття поділяється на 13 районів і 5 міст обласного значення. В області 609 населених пунктів, з яких 215 мають статус гірських.

В області проживають представники понад 100 національностей і народностей. Переважну більшість (80,5%) становлять українці, угорці складають 12,1%, румуни – 2,6%, росіяни – 2,5%, цигани – 1,1%, словаки -0,5%, німці – 0,3% та інші.[6]

За даними Статистичного щорічника Закарпаття за 2012 рік чисельність наявного населення Закарпатської області станом на 01.01.2013 року становила 1254,4 тис. осіб, а чисельність постійного населення - 1251,5 тис. осіб, а це становить приблизно 2,75% від чисельності населення України. З них: сільського – 790,3 тис. осіб (63,2%) і міського населення – 461,2 тис. осіб (36,8%), жіночої статі – 651430 осіб (52%), а чоловічої –600130осіб (48%). За період 1959-2012 рр. чисельність населення Закарпаття зросла в 1,4 рази, найбільша чисельність населення була зареєстрована в 1995 році, а в подальші

роки спостерігається постійне зменшення його кількості і лише в останні роки незначне зростання. За людністю воно перемістилось з 22 на 19 місце серед областей України. Зменшення чисельності населення спостерігається з 1989 року. За переписом 1989 року в області проживало 1252,3 тис. осіб. За період з 1989-1995рр. спостерігається наявність збільшення населення на 2%, яке становило 1281,1 тис. осіб, а вже починаючи з 1995-2008 рр. йде тенденція до поступового зменшення (3,2%). На такий розподіл чисельності населення Закарпаття найбільше впливають

соціально – економічні чинники в області. За статистичними даними за період з 2008-2012 рр.. населення поступово зростає.

Найбільшими за чисельністю є Тячівський(173,7 тис. осіб), Виноградівський (119,9 тис. осіб), Мукачівський (101,0 тис. осіб), Іршавський (99,6 тис. осіб) та Хустський (96,0 тис. осіб) райони. Найменшим приростом відзначались райони гірської частини: Воловецький (24,5 тис. осіб), Великоберезнянський (26,6 тис. осіб), Перечинський (31,7 тис. осіб), а також Берегівський (52,0 тис. осіб).

Таблиця 1.

Динаміка чисельності наявного населення Закарпаття від перепису 12.01.1989 р. до 2013

Роки	Кількість населення (тис. осіб)	роки Розподіл постійного населення (тис. осіб)	
		міське	сільське
1989*	1252,3	515,0	737,3
1995	1281,1	513,2	774,9
2000	1263,9	475,3	788,6
2001*	1257,7	466,1	791,6
2005	1246,5	461,2	785,3
2008	123,9	456,3	783,5
2009	1243,4	461,9	781,5
2010	1247,4	463,8	783,6
2011	1250,7	465,2	785,5
2012	1252,6	465,8	786,8
2013	1254,4	466,4	788,0

* роки переписів населення.

Середня щільність населення Закарпаття вища, ніж по Україні в цілому (98,4 проти 75,5 осіб на 1 км²). Вона суттєво відрізняється в різних частинах області, що свідчить про нерівномірність його розміщення. Відмінності в щільності спостерігаються насамперед між рівнинними і гірськими районами, а також у самій гірській зоні, де в улоговинах і долинах вона не поступається щільності на рівнині, тоді як у гірських масивах постійне населення практично відсутнє. Найбільшу щільність мають Виноградівський, Іршавський та Мукачівський (171,1; 110,4; 101,0 осіб на км²) райони, найменшу -

Великоберезнянський та Міжгірський (33,1 та 40,2 осіб на км²) райони .

В Україні переважає міське населення, яке складає 31,4 млн. осіб, тобто 68,77% від усього населення. Закарпатська область є винятком. Сільське населення в Закарпатті завжди значно переважає за чисельністю міське населення.(див.таб.1). В останні роки спостерігаємо незначне збільшення як міського, так і сільського населення. Середня чисельність населення одного села в області становить 1,4 тис. жителів при середньому по Україні – 1,7 тис. осіб.

Розглядаючи чисельність наявного населення по містах, можна спостерігати таку картину:

- в м. Ужгороді чисельність всього наявного населення станом на 1 січня 2013 рік становила 116,3 тис. осіб, що є найвищим показником серед адміністративних центрів області разом із найвищою щільністю населення (3876,7 осіб на км²);

- другу позицію займають (тис. осіб) м. Мукачево (85,0), м. Хуст (28,6), м. Берегово (24,5);

- на третьому місці знаходиться м. Чоп (9,0).

З цього можна зробити висновок, що в північній частині Закарпатської області зосереджена найменша частина наявного населення. Майже по всій території заходу і південного заходу чисельність населення найбільша. Південно-східній, східній і центральній території області відповідають показники середньої чисельності населення.

Аналіз зміни чисельності населення за період 1989 – 2013 роки, зокрема загальної кількості, кількості сільських та міських жителів у межах адміністративно-територіальних районів досліджуваної території дозволив виявити три основні тенденції динаміки населення: 1) зниження частки міського населення та зростання частки сільського; 2) незначне коливання частки сільського і міського населення протягом усього періоду, тобто тенденція „стабільності” жителів; 3) зниження загальної чисельності населення у районі за рахунок зниження кількості сільського населення при відносно незмінній кількості міського населення. (За винятком позитивної демографічної динаміки останніх п’яти років).

Коротко зупинимось на їх характеристиці. Перша тенденція динаміки населення чітко виражена у „гірських” районах, зокрема Воловецькому, Свалявському, Іршавському, Міжгірському, Перечинському та Рахівському. Слід зазначити, що на початку аналізованого періоду у вказаних районах кількість

населення як сільського, так і міського практично залишалася незмінною, а потім, у певний рік, відбувається різке скорочення кількості міського та зростає сільське населення. Так, для Міжгірського району ця зміна відбулася у 1992 році, Рахівському – 1993 році, Іршавському і Перечинському районах - 1994 році, у Воловецькому, Свалявському – 1996 році. Таку тенденцію зміни кількості міського і сільського населення можна пояснити закриттям промислових та сільськогосподарських підприємств у районних центрах внаслідок економічної кризи в області.

До районів з вираженою другою тенденцією відносимо Мукачівський, Виноградівський та Ужгородський райони. Однією з головних причин існування тенденції протягом 1998-2013рр. є відносно стабільне функціонування у цей період промислової та сільськогосподарської інфраструктур.

Третя тенденція спостерігається у Великоберезнянському районі, де на фоні відносно стабільної частки міського населення відбувається поступове зменшення чисельності сільського населення, а отже і кількості населення у районі взагалі. Особливо ця тенденція проявилась в останні чотири роки досліджуваного періоду.

Природний рух. Природний рух населення залежить від багатьох чинників, які можна умовно об’єднати у кілька груп: соціально-економічні, культурно-психологічні, демографічні. Їхній вплив на процеси народжуваності та смертності має свої особливості [1].

Природний рух населення характеризується коефіцієнтом народжуваності, смертності та природного приросту [17]. Ці показники в Закарпатті мають позитивні тенденції розвитку, на відміну від показників по Україні в цілому: народжуваність з року в рік зменшується, смертність зростає, а, отже, скорочується природний приріст. Така картина спостерігається як у місті, так і на селі, і причини її ті ж, що й в більшості

індустріальних країн: розвиток урбанізації, значне залучення жінок до суспільного виробництва, підвищення загальноосвітнього рівня населення, певна психологічна установка батьків на обмеження народжуваності, зростання частки осіб старшого віку тощо. В Україні до цих чинників долучилися також глибокі кризові явища в економіці, суспільній сфері, екології, що викликає невпевненість багатьох сімей у завтрашньому дні.

Народжуваність населення.

Народжуваність як компонент природного відтворення – це частота дітонародження в певній сукупності населення.

Народжуваність є соціальним процесом, що підкоряється дії соціальних сил і закономірностей, але розгортається у визначених, історично-конкретних межах, що задаються дією біологічних, фізіологічних факторів [1].

Результати статистики народжуваності використовують для визначення перспективної чисельності населення і таких важливих розрахунків, як розрахунки балансу трудових ресурсів [17].

За період з 1999 – 2005рр. в Закарпатській області спостерігається тенденція до переважання померлих над народжуваними (на 375 осіб), (рис.4). Починаючи з 2005 – 2007 роки спостерігається краща ситуація і природний приріст становить 345 чол. За останніми даними статистичних довідників природний приріст за період з 2010-2012 рр. становить 11381 осіб, або в динаміці по роках: природний приріст у 2010 році становив 3354 особи, у 2011 році - 3872 особи, у 2012 – 4155 особи.. (Статистичний щорічник Закарпаття за 2012 рік.стр.304).[6]

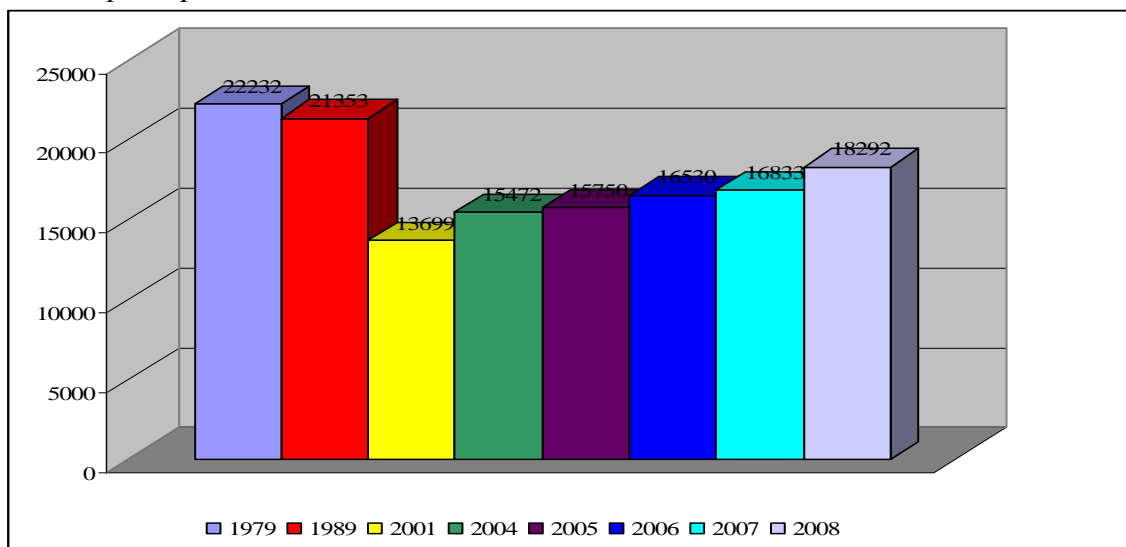

Рис. 1. Динаміка народжених (осіб/роки)

Біологічним підґрунтям народжуваності є здатність людини до відтворення потомства. Потенційна можливість дітонародження, або плідність, реалізується у жінок репродуктивного віку. Демографи пропонують вважати репродуктивний вік у межах від 15 до 49 років. Хоча реально за медичними показниками, тривалість плідного віку коротша і суттєво змінюється з віком. У період максимальної плідності жінки (у віці 20-24 роки) менше 3-6 % жінок не здатні

народити дитину, а у віці 35 -30 років цей відсоток зростає до 20 %. Плідність є дуже важливим чинником народжуваності та репродуктивної поведінки населення, однак наукові дослідження цього питання – це предметна сфера демографії [1].

За даними «Статистичного щорічника Закарпаття за 2012 рік» коефіцієнт народжуваності області становить 15,1 (на 1000 наявного населення), причому у міській місцевості цей коефіцієнт становить – 14,6; а у

сільській – 15,5. Найвищі коефіцієнти народжуваності (на 1000 осіб наявного населення) зафіксовані в Перечинському (19,8), Рахівському (18,0) та Виноградівському (17,2) районах. Найменший коефіцієнт народжуваності спостерігається в містах Ужгород (12,1), Мукачево (12,3), Чоп (12,5) та Берегівському (13,5) районі. (Статистичний щорічник Закарпаття за 2012 рік.стр.303). Загалом в Закарпатті статистика динаміки народжених протягом останніх років є прогресуючою, хоча до рівня 1979 року (22232 народжених проти 18968 у 2012році) ще далеко, зате обнадійливою відносно 2001 року (13699 народжених).[6]

У даний час у більшості сімей існує обмеження у народжуванні дітей, а сучасні соціально – економічні негаразди ще більше підсилюють ці тенденції і майже нейтралізують позитивний вплив на число народжених в області.

Слід відмітити, що на Закарпатті загальний коефіцієнт народжуваності в містах (відношення кількості народжених протягом календарного року до середньорічної кількості наявного населення) менший ніж у селах.

Співвідношення статей новонароджених у загальній їх кількості вирішуються з невеликим перевищенням на користь хлопчиків (на 100 дівчаток припадає 104,4 хлопчиків). Таке явище має під собою біологічне підґрунтя. Важливим є такі показники, як кількість позашлюбних народжень і відношення їх до загальної кількості народжень. Значення їх полягає в тому, що випадки народжень у матерів, які не перебували в зареєстрованому шлюбі в основному виключають або значно зменшують ймовірність наступних чергових народжень у цих жінок, що в свою чергу в подальшому негативно відбивається на загальній народжуваності.

Велике значення для подальших демографічних досліджень має розподіл народжуваності за віком матері. Характеризують цей розподіл інтервальні коефіцієнти народжуваності, які являють собою відношення кількості народжених

у матерів, що проходять через певний інтервал віку, до середньої кількості жінок, що проходять через той самий інтервал [7]. Основна частка народжень у 2012 році припадає на жінок віком 20-24 роки. Значною є питома вага народжень серед жінок віку 25-29 років. Відповідно меншими у загальному числі народжень є частки народжень серед жінок старших вікових груп. Такі особливості розподілу народжень за віком матері є стійкими у часі. Дещо іншою є ситуація з народжуваністю у віковій групі 15-19 років. До 1995-1996 рр. частка цієї вікової групи у загальній структурі народжуваності виявила стійку тенденцію до зростання. Після 1995 року значення цієї частки пішло на спад, при чому зменшення народжуваності у цій віковій групі випереджає темпи загального спаду народжуваності.

Отже, народжуваність зміщується у більш старші вікові групи, що веде до скорочення кількості потенційно можливих народжень, а значить може бути причиною скорочення загальних показників народжуваності. На основі по вікових коефіцієнтів народжуваності обчислюється сумарний коефіцієнт народжуваності (коефіцієнт вичерпаності плідності) серед жінок. У 1995-2001 роках цей показник для області склав 1,6 дітей на 1 жінку. Впродовж 2001-2012 роках спостерігається чітка тенденція до збільшення коефіцієнта народжуваності з 1,4-1,7 дітей (на одну жінку).

Смертність населення.

Смертність населення є невід'ємною частиною і завершенням процесу природного руху населення.

Смертність, як і народжуваність, завжди зумовлена соціальними чинниками. Вона змінюється з віком. Звичайно, найбільша кількість смертей властива сукупності старшого покоління. Тому лише одним показником описувати рівень смертності невіправдано. Показники смертності розраховують за окремими віковими категоріями – серед дітей, дорослого населення та осіб похилого віку [7].

Загальний коефіцієнт смертності населення Закарпатської області у 2012 році становив 11,8 проміле (або 11,8 смертей на 1000 осіб населення). У 2012 році померлих – 14813 осіб, що є значно нижчим показником 2005 року (16456 померлих).

Зміна загального коефіцієнта смертності в відбувається у бік його постійного зростання. Зазначена тенденція

бере свій початок з 80-х років цього століття. Так порівняно з 1979-м роком (найнижчий рівень смертності) загальний коефіцієнт смертності у 2007 році зріс на 70% . І, хоча темпи зросту цього показника є меншими в порівнянні з описуваними темпами спаду коефіцієнта народжуваності, все ж таки вони є значними.

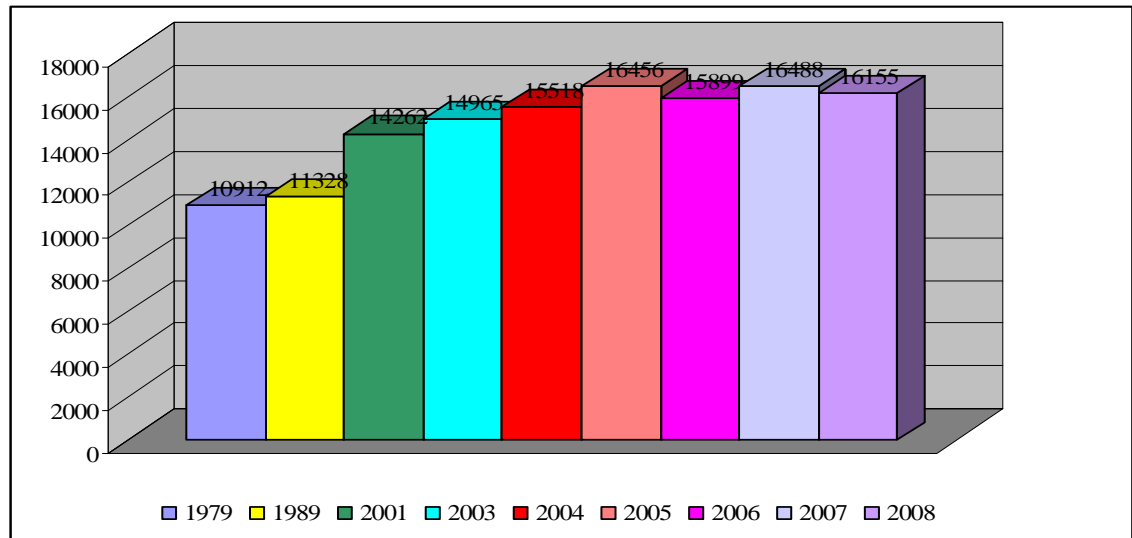

Рис 2. Динаміка померлих (осіб/роки)

Особливістю смертності в області є різниця її рівнів між чоловіками і жінками. У всіх вікових групах, крім 70 років і старше чоловіків помирає більше, ніж жінок. Найвідчутніша ця різниця у віковій групі 20-49 років, у якій чоловіків помирає у 1,5 рази більше, ніж жінок. Частка померлих у працездатному віці осіб є невисокою, і протягом останніх років виявляє тенденцію до зниження, що, очевидно, пов'язано зі змінами у віковій структурі населення (явище старіння населення) і, як наслідок, збільшення частки осіб пенсійного віку, яка є визначальною у формуванні загальної картини смертності.

За статистичними даними смертність населення за основними причинами смерті по містах та районах області у 2012 році (на 100 тис. наявного населення) найвищою була у Великоберезнянському, Воловецькому та Перечинському районах де у загальній статево-віковій структурі значний відсоток осіб похилого віку. Однак слід

зазначити, що одним із головних чинників, які приводять до великої втрати населення відносяться рельєф, клімат, природні умови, що значно впливає на життя населення.

До важливих питань смертності населення, слід розглянути смертність дітей у віці до 1 року. Для області є характерною тенденція до збільшення смертності немовлят, як в абсолютних, так і у відносних (число смертей на 1000 народжених) показниках [17]. Хоча варто відмітити й деякі відхилення від неї: так, на початку 90-х років (13,2 – померло дітей у віці до 1 року на 1000 народжених живими; проміле) спостерігається зворотний процес зростання дитячої смертності. За період з 1989 – 2001 роки кількість померлих дітей починає зменшуватись (9,9) і зменшується до 2004 року. У 2005 році різко збільшується до 11,5; у 2006-му спадає до 9,6; у 2007 знову зростає до 12,1; а у 2008 році становить 11,4; у 2009 році – 13,1; у 2010 - 10,9; у 2011 - 10, 6 проміле.

Підвищення рівня забезпеченості медичними послугами населення та дії інших чинників у 2012 році смертність дітей у віці до 1 року знизилася 8,9 проміле. [3,6]

Досить суттєво відмічається різниця в кількості смертності дітей до 1 року в міських поселеннях і сільських місцевостях. Так в містах вона становила станом на 01.01. 2013 року 10,7 проміле, а в сільській місцевості – 7,9 проміле. За цими показниками найбільша кількість померлих дітей за 2012 рік спостерігається в Свалявському (19,6) та Перечинському (14,9) районах; найменша – у Іршавському (2,6) та Ужгородському (4,9). Розподіл смертей немовлят за причинами смерті значною мірою характеризує як рівень медичного обслуговування в області, так і стан здоров'я населення. Серед причин смертності переважає смертність дітей, що виникають в перинатальному періоді, і становить 33,3 (на 10 тис. народжених живими) від загальної з основних причин смертності по області 89,2 (станом на 2012 рік); смертність від вроджених аномалій 27,7; хвороб органів дихання 5,3; нещасних випадків, отруєнь, травм 11,2; та інфекційних та паразитичних хвороб 1,1. Зауважимо, що останні з них передусім відображають рівень медичного обслуговування. [6]

Смертність серед немовлят є одним із важливих показників, що характеризують стан здоров'я населення, його санітарно – побутову культуру.

Найкращими показниками для характеристики рівня смертності та її динаміки є вікові коефіцієнти смертності. Якщо проаналізувати розподіл померлих у 2012 році за статтю та віком виявляє вищі показники смертності чоловіків, ніж жінок. Особливо велика ця різниця у містах. Розподіл показників смертності за віком виглядає наступним чином: закономірно високою є смертність дітей у віці до 1 року, причому вищою вона є у хлопчиків, далі спостерігається різкий спад даного показника з наступним його поступовим і рівномірним зростанням аж до віку 45 років у чоловіків та 60 років у

жінок. Для вікових груп старших від зазначеного віку характерними є значне підвищення рівня смертності, що відбувається стрибкоподібно.

Найбільше людей помирає від хвороб системи кровообігу, шкідливих новоутворень, зовнішніх причин смерті, органів дихання та деяких інфекційних та паразитарних хвороб. Так у 2012 році з 14813 померлих від хвороб системи кровообігу зареєстровано 8552 смертей, шкідливих новоутворень – 1975, з них злоякісних - 1943; нещасних випадків, отруєнь і травм – 792; хвороб органів травлення – 845. Однак дуже великим негативом для всього суспільства є кількість втрачених життів через самогубство (153) та нещасних випадків пов'язаних з транспортом (139).[6]

Наведені дані вказують на значне зростання захворюваності населення, а також на зниження ефективності лікування, або ж недоступні його проходження для значної частини населення. Характерним для області є помітне переважання показників смертності чоловіків над смертністю жінок практично в усіх вікових групах. Зростання показників смертності від таких зовнішніх дій як вбивства, самогубства є своєрідним відображенням значного спаду рівня соціального благоустрою і наростанням депресивних настроїв у суспільстві. Проте, зростання цих показників в області є менш вираженим ніж загалом по державі, що є позитивним явищем.

Природний приріст. На природній приріст населення Закарпатської області впливають загальновідомі тенденції в динаміці народжуваності та смертності, обумовлені соціально-економічними деформаціями.

На Закарпатті, як і в Україні, за роки незалежності демографічна ситуація суттєво змінилася у плані природного приросту населення. Кризові явища і нестабільність у соціально економічній сфері призвели до незначного природного скорочення населення по всіх районах Закарпаття, яке завжди

позитивно вирізнялось у міжрегіональних порівняннях, за показниками народжуваності і смертності дітей, природнім приростом, міцністю та стабільністю шлюбів.

У Закарпатській області виокремлюється чотири адміністративно-територіальні райони – Тячівський, Виноградівський, Рахівський та Іршавський, де відбувається зростання кількості населення за рахунок природного приросту населення. Як показав аналіз природної динаміки чисельності населення за 2012 рік, тільки в цих районах протягом зазначеного періоду величина природного приросту населення є достатньою відповідно становила 954, 619, 596 та 454 особи. За винятком Великоберезнянського (-8), природний приріст міст та адміністративних районів області різної динаміки був позитивним.

Висновки. Проаналізувавши демографічні показники природного руху населення в загальному Закарпатської області так і в розрізі адміністративних одиниць було виявлено територіальні відмінності розвитку демографічних процесів. Можна зробити висновок, що вони є досить динамічними. Процеси зміни демографічної структури населення Закарпатської області відбувалися під впливом закономірних змін становлення та розвитку незалежної держави, а саме дії тих негативних процесів в демографічній ситуації України, які

спостерігаються протягом останнього десятиріччя (спад чисельності населення, ріст міграцій, старіння населення та ін.) трансформувалися і в структуру населення Закарпатської області. Аналіз саме демографічних показників природного руху в розрізі адміністративних районів, виявив ряд характерних територіальних особливостей: спостерігається нерівномірне розселення населення по території краю, зменшення частки населення, які проживають в сільській місцевості гірських районів, спостерігаються тенденції старіння населення, що тривають вже протягом довгого періоду і мають серйозні негативні демографічні та соціально-економічні наслідки, ріст смертності населення, особливо у чоловіків. Як показали результати дослідження, висвітлені тенденції демографічного розвитку свідчать про те, що найближчим часом у області поступово будуть відбуватися зміни на краще, за останні роки зростає чисельність населення за рахунок природного приросту, зменшується рівень дитячої смертності, зокрема немовлят. В подальшому, демографічні перспективи населення області будуть залежати від демографічної політики держави, місцевих органів влади, особливостей традицій, звичаїв, культури, релігійних вірувань та устоїв сім'ї краян.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Гудзеляк І. Географія населення / Навч. посіб., видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, Львів, 2008.
2. Заставецька О.В., Заставецький Б.І., Дітчук І. Л, Ткач Д.В. Географія Закарпатської області.- Тернопіль, підручники і посібники 1996.
3. Поп С.С. Природні ресурси Закарпаття. – 3-є вид., допов. – Ужгород: «Карпати», 2009. -340 с.

4. Статистичний довідник Закарпаття за 2010 рік. – Ужгород, 2011.
5. Статистичний довідник Закарпаття за 2011 рік. – Ужгород, 2012.
6. Статистичний довідник Закарпаття за 2012 рік. – Ужгород, 2013.
7. Стеценко С.Г. Демографічна статистика: Підручник. – Київ: Вища шк., 2005.

Zhulkanych B.M,
Uzhgorod National University, 88000 Uzhgorod, University st, 14
zhulkanich @ ukr. net

STATIISTICAL ANALYSIS OF NATURAL REPRODUCTION TRANSCARPATHIA REGION

Analysis of statistical data vital dynamics for years and in the context of the administrative regions of Transcarpathia. The factors that influence population change in the region and describes the processes of fertility, mortality and natural growth.

Keywords: natural movement, population, natural increase.

Жулканич Б.М.
Ужгородский национальный университет, 88000, г. Ужгород, ул. Университетская, 14
zhulkanich @ ukr. net

АНАЛИЗ СТАТИСТИЧЕСКИХ ДАННЫХ ЕСТЕСТВЕННОГО ВОСПРОИЗВОДСТВА НАСЕЛЕНИЯ ЗАКАРПАТСКОЙ ОБЛАСТИ

Проанализированы статистические данные естественного движения населения в динамике по годам и в разрезе административных районов Закарпатской области. Выявлены факторы, влияющие на изменение численности населения в области и охарактеризованы процессы рождаемости, смертности и естественного прироста.

Ключевые слова: естественное движение, численность населения, естественный прирост.